

le. Ein Schlüssel zu indogermanischen Mythen," att alla som försöker sig på myttolkning måste vara amatörer = fria från förutfattade meningar, därför att myterna inte kan nås med vetenskapliga metoder. Endast på det undermedvetna planet kan man närma sig dessas budskap. Jungskolan arbetar efter samma princip.

Eftersom Näsström tycks sakna kunskap om myten och dess innersta väsen rekommenderar vi henne att taga del av vad den kontinentala forskningen utvecklats under senare tid. Läs t.ex.: Junganalytikern Marie-Louise von Franz: "Sagotolkning", Sir Galahad: "Mütter und Amazonen", Edward C. Whitmont: "Return of the Goddess", Gerda Weiler: "Der enteignete Mythos".

Det är just med bakgrund från denna vetenskapliga forskning som vi framlagt det forna matriarkatets existens. Något har vi också byggt upp kring språkvetenskapen - läs t.ex. Wadlers: "Der Turm von Babel" och Richard Festers: "Weib und Macht".

Det är synd att Britt-Marie Näsström sitter så fast i den av manssamhället påtvingade doktrinära historiesynen. För att världen skall kunna räddas ur det kaos som männen ställt till med, behövs det självständigt tänkande kvinnor.

Gunnel och Göran Liljenroth

*Sköldmö i romantisk
1800-talsdräkt – också en
riktig bild av en historisk
verklighet?*

Svar till makarna Liljenroth: Utan källkritik ingen forskning

All forskning, även bedriven av amatörer, måste vara baserad på vetenskaplig grund. Detta innebär framför allt att man intar en kritisk hållning till de källor man stöder sig på, det vill säga man får värdera uppgifterna som mer eller mindre sannolika.

Här utgår man främst från de så kallade primärkällorna. Med detta avses en källa som är samtida med de historiska skeenden man utforskar. Ett exempel på en primärkälla utgör våra runstenar från 1100-talet, medan Bureus uppteckningar från 1600-talet av dessa räknas som en sekundärkälla.

Men även primärkällornas sanningshalt måste analyseras och jämföras med andra – liknande källor – och med sekundärkällorna, för att arbetssättet skall kunna anses som vetenskapligt godtagbart.

Forskningens uppgift blir därmed inte att tala om vad som är "sant", utan att sortera bort vad som kan anses som osannolikt. Därefter kan man göra antaganden om hur ett historiskt skeende förlöpt eller hur människors världsbild varit konstruerad. Det säger sig själv att ju färre primärkällor som man har tillgång till desto bräckligare blir den grund på vilken forskare kan uppställa sina hypoteser. Den fornnordiska religionen, vars källmaterial är till stora delar sekundärt är exempel på ett sådant problematiskt område, där man måste arbeta omsorgsfullt och noggrant med de uppgifter som står oss till buds.

Att i detta läge använda sig av vad skönlitterära författare som Viktor Rydberg och Elin Wägner skrivit som ut-

gångspunkt för en egen historiesyn kan inte bli annat än befängt. Rydberg försökte med sin litterära genialitet och fantasi att snickra samman de fragment som återstår av den nordiska religionshistorien. Resultatet blev en samling noveller om gudar och hjältar, som har mycket litet med religionshistoria att göra. Makarna Liljenroth är nog tämligen ensamma om att ta honom på orden.

Till skillnad från skönlitterärt skapande måste all seriös forskning värdera sitt källmaterial. Endast då kan man komma ur det kaos som makarna Liljenroths historiesyn resulterat i.

*Britt-Mari Näsström
docent i religionshistoria,
Uppsala universitet.*

